

ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра інфектології, якості та безпеки продукції агропромислового комплексу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. директора ННІ ветеринарної
медицини

Людмила ПАРХОМЕНКО
« 1 » вересня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Напрямок підготовки _____

Спеціальність _____ 211 «Ветеринарна медицина» _____

Освітньо-науковий рівень _____ доктор філософії _____

ННІ _____ Ветеринарної медицини _____

Старобільськ, 2020

Робоча програма «Методологія наукових досліджень» для освітнього професійного рівня доктора філософії
«28» серпня 2020 року - 12 с.

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання, підпис)

Дубін Руслан Анатолійович, доцент кафедри інфектології, якості та безпеки продукції агропромислового комплексу, кандидат ветеринарних наук, доцент;
Ващик Євгенія Володимирівна, доцент кафедри інфектології, якості та безпеки продукції агропромислового комплексу, доктор ветеринарних наук.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри інфектології, якості та безпеки продукції агропромислового комплексу

Протокол від «28» серпня 2020 р. № 7

Завідувач кафедри
«28» серпня 2020 р.

(підпис)

Руслан ДУБІН

Схвалено науково-методичною комісією ННІ ветеринарної медицини

Протокол від «31» серпня 2020 р. № 12

Голова
«31» серпня 2020 р.

(підпис)

Євгенія ВАЩИК

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Статус навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів - 3	Галузь знань 21 Ветеринарія (шифр і назва)	Нормативна
	Напрям підготовки - (шифр і назва)	
Індивідуальне науково-дослідне завдання- <u>не передбачено</u>	<u>Спеціальність:</u> 211 "Ветеринарна медицина"	Рік підготовки:
		1-й
Загальна кількість годин - 90		Семестр
		1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,7 самостійної роботи студента – 5,4	Освітній рівень: третій <u>Ступінь освіти:</u> <u>доктор філософії</u>	Лекції
		16
Мова навчання: українська		Практичні, семінарські
		14 год.
		Лабораторні
		___ год..
		Самостійна робота
		60 год.
		У тому числі:
		Індивідуальні завдання: ___ год.
		Форма підсумкового контролю: <u>залік</u>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Метою вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень» є надання аспірантам необхідного обсягу знань у галузі наукових досліджень, підготовка їх до самостійного виконання наукової роботи, ознайомлення з формами звітів, методикою підготовки повідомлень, доповідей, наукових статей, кандидатських дисертацій.

2.2. Завдання навчальної дисципліни полягає у висвітленні теоретичних положень, питань методології, технології та організації науково дослідницької діяльності; тобто формуванні теоретичного й практичного підґрунтя для ефективного, кваліфікованого проведення наукових досліджень аспірантами, як у процесі навчання у вузі, так і на практиці.

2.3. Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **програмних компетентностей:**

ЗК 3. Здатність до абстрактного креативного мислення, виявлення, отримання, систематизації, синтезу й аналізу інформації з різних джерел із застосуванням сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності.

ЗК 6. Здатність розробляти та управляти науковими проектами, ініціювати організації досліджень в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності з урахуванням фінансування науково-дослідницьких робіт, здійснювати реєстрацію прав інтелектуальної власності.

ЗК 7. Здатність до участі у роботі вітчизняних та міжнародних дослідницьких колективів з вирішення наукових і науково-освітніх завдань.

ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу, брати на себе відповідальність, мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 9. Здатність здійснювати виробничу діяльність, зберігаючи природне та культурне надбання, ефективно працювати в команді, спілкуватися з фахівцями та експертами різного рівня інших галузей знань.

ЗК 10. Здатність дотримуватися норм наукової етики, авторського і суміжних прав інтелектуальної власності

СК 4. Здатність формулювати наукову проблему, розробляти робочі гіпотези, визначати актуальність, мету, завдання, які необхідно вирішити для досягнення мети, оцінювати необхідні ресурси та час для реалізації, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики за спеціальністю «Ветеринарна медицина».

СК 5. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати наукових досліджень, порівнювати їх з результатами інших вітчизняних і зарубіжних науковців з обраної спеціалізації спеціальності «Ветеринарна медицина», робити обґрунтовані та достовірні висновки, створювати бази даних і використовувати інтернет-ресурси.

СК 6. Здатність знаходити шляхи можливого використання отриманих результатів для подальшого розвитку науки, підвищення якості навчального процесу та/або економічної ефективності виробництва.

СК 7. Здатність розуміти комплексні проблеми в галузі ветеринарії, робити наукові узагальнення стосовно актуальних питань стану ветеринарного благополуччя на сучасному етапі розвитку агропромислового комплексу з позиції збереження навколишнього середовища та дотримання галузевих вимог безпеки

життєдіяльності й охорони праці.

СК 10. Здатність вести наукові дискусії, виявляти і вирішувати наукові задачі та проблеми у межах обраної спеціалізації з дотриманням норм наукової етики і академічної чесності.

СК 12. Здатність впроваджувати у виробництво науково-обґрунтовані результати дисертаційних досліджень за спеціальністю «Ветеринарна медицина».

СК 13. Здатність формувати структуру наукової роботи, у т.ч. дисертаційної, здійснювати її рубрикацію та змістовне наповнення.

3. Результати навчання

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування наступних **програмних результатів навчання**:

ПРН 2. Володіти сучасними передовими концептуальними та методологічними знаннями і уміннями, необхідними для виконання науково-дослідницької та/або професійної діяльності за спеціальністю «Ветеринарна медицина».

ПРН 3. Мати ґрунтовні знання предметної області та розуміння професії, знати фундаментальні праці провідних вітчизняних та зарубіжних вчених з ветеринарної медицини за обраною спеціалізацією.

ПРН 5. Володіти методами статистичного оброблення отриманих результатів наукових досліджень з використанням сучасних інформаційних технологій.

ПРН 7. Розуміти шляхи впровадження результатів наукових досліджень з ветеринарної медицини у виробництво, навчальний процес та науку.

ПРН 10. Уміти проводити критичний аналіз, оцінку і синтез нових наукових положень та ідей щодо ветеринарної медицини.

ПРН 11. Ініціювати, організовувати та проводити комплексні дослідження з ветеринарної медицини, які приводять до отримання нових знань.

ПРН 12. Формулювати наукову проблему з огляду на ціннісні орієнтири сучасного суспільства та стан її наукової розробки, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, які мають розширювати і поглиблювати стан наукових досліджень з ветеринарної медицини.

ПРН 13. Аналізувати сучасні наукові праці, виявляючи дискусійні та мало досліджені питання з ветеринарної медицини, здійснювати моніторинг наукових джерел інформації стосовно досліджуваної проблеми, встановлювати їх інформаційну цінність шляхом порівняльного аналізу з іншими джерелами.

ПРН 14. Проводити професійну інтерпретацію отриманих матеріалів на основі сучасного програмного забезпечення.

ПРН 16. Кваліфіковано відображати результати наукових досліджень у наукових статтях, опублікованих як у фахових вітчизняних виданнях, так і у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз.

ПРН 17. Професійно презентувати результати своїх досліджень на вітчизняних та міжнародних наукових конференціях, семінарах, мати досвід практичного використання іноземної мови у науковій, інноваційній та педагогічній діяльності.

ПРН 21. Оформити результати досліджень у вигляді дисертаційної роботи та здійснити її прилюдний захист.

4. Передумови для вивчення дисципліни

Дисципліни, які мають бути вивчені раніше: *не передбачено*.

5. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Наука як продуктивна сила Предмет і сутність науки та її головна функція. Наука як динамічна система знань. Розвиток продуктивних сил і зростання обсягу наукових досліджень. Сучасна система наукових знань. Поглиблення інтеграції суспільних, природничих і технічних наук. Дисциплінарні та міждисциплінарні дослідження. Головна функція науки. Класифікація наук. Три групи галузей знання — природничі та технічні, суспільні науки і наука про мислення. Взаємозв'язок між ними. Підходи до класифікації наук: методологічний, гносеологічний, логічний. Мета і завдання фундаментальних та прикладних наук. Організація науково-дослідної роботи в Україні. Підготовка кадрів та їх зайнятість. Категорії наукових і науково-педагогічних працівників. Сектори науки, в яких виконуються наукові та науково-технічні роботи. Розвиток мережі закладів, що здійснюють підготовку наукових кадрів. Плинність кадрів у сфері науки. Організаційно-функціональна трансформація науково-технічного потенціалу держави внаслідок реалізації спеціально розробленої системи заходів. Глобальне завдання науково-технічної діяльності в перспективі. Міжнародна науково-технічна співпраця України. Міжнародні програми розвитку науково-технічної співпраці між Україною і Європейським Союзом. Кооперація науки України.

Тема 2. Формування вченого як особистості та режим його праці Виховання творчих здібностей. Головна форма виховання творчих здібностей. Наукове покликання. Зовнішні і внутрішні мотиви, що зумовлюють тягу людини до наукової діяльності. Основні психологічні риси діяльності вчених. Працелюбність — запорука наукового успіху. Особливості розумової праці. Скептицизм як класична форма подолання на шляху до нових ідей. Значення особистої ініціативи у встановленні особистості вченого. Критичне осмислення досягнень науки. Уявлення, фантазія та інтуїція у науковій творчості.

Тема 3. Організація наукового дослідження Сутність та основні етапи організації досліджень. Явища і процеси економічного розвитку, їх пізнання. Етапи наукових досліджень. Реальний робочий план. Вибір проблеми та вимоги до теми дослідження. Дослідницька робота як особливий вид діяльності. Етапи вибору проблеми (теми) та його основні вихідні документи. Вимоги, що ставляться до теми дослідження. Визначення мети і завдань наукового дослідження. Формулювання проблеми.

Розробка структури проблеми — конкретизація проблеми дослідження. Сутність та послідовність конкретизації. Вивчення історичного аспекту проблеми. Виявлення кола вихідних питань дослідження. Методологія планування наукового дослідження. Робочий план. Планпроспект. Орієнтовна структура плану названої роботи. Календарний планграфік та його форма. Схема змістовного обґрунтування теми наукового дослідження. Застосування системного підходу в наукових дослідженнях. Три базових положення, на яких ґрунтується поняття "система". Принципи системного підходу в наукових дослідженнях: цілісність, всебічність, системоутворюючі відносини, субординація, динамічність, випереджальне відображення. Правила оформлення результатів наукових досліджень.

Тема 4. Інформаційне забезпечення наукових досліджень Поняття, терміни та роль інформації в проведенні наукових досліджень. Види та галузі інформації. Пошук вторинної документальної інформації з теми дослідження, бібліографічні видання. Отримання і аналіз первинної інформації. Інформація в інформаційно пошукових системах бібліотек та установах науково-технічної інформації. Вторинна інформація. Процес збору та аналізу наукової інформації. Бібліотечно-

бібліографічні джерела інформації та автоматизовані системи обробки інформації на ЕОМ. Каталоги, їх види та характеристика. Техніка роботи з науковою літературою. Оформлення бібліографічного опису літератури та списку використаних джерел в процесі наукового дослідження.

Тема 5. Кандидатська, докторська дисертації: написання, оформлення, захист. Форми завершення наукових досліджень у вищих навчальних закладах освіти. Кандидатська дисертації: загальна характеристика, послідовність виконання, підготовчий етап, робота з текстом, оформлення. Керівництво кандидатською дисертацією, її рецензування та захист. Докторська дисертація як наукове дослідження. Оформлення документів на докторську дисертацію. Етапи написання. Підготовка до захисту кандидатської дисертації. Повідомлення про основні результати наукового дослідження. Характерні недоліки при виконанні кандидатської дисертації.

Тема 6. Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження. Сутність наукової публікації, її основні види, функції, кількість і обсяг. Наукова монографія, наукова стаття, тези наукової доповіді. Реферат. Доповідь. Методика написання тексту. Літературна обробка наукового тексту. Одиниці обчислення обсягу наукової роботи. Вимоги до тексту наукової статті. Тон викладу. Особливості цитування. Редагування тексту і підготовка його до друку. Типова структура рецензії (відгуку). Внесення правок після рецензування. Підручник, навчальний посібник, вимоги до написання та оформлення. Методика підготовки та оформлення публікацій. Надання грифу Міністерства освіти і науки України. Форми звітності при науковому дослідженні та апробації результатів дослідження.

6. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Тема 1. Наука як продуктивна сила Предмет і сутність науки та її головна функція.	10	2	-		8					
Тема 2. Формування вченого як особистості та режим його праці Виховання творчих здібностей. Головна форма виховання творчих здібностей. Наукове покликання.	12	2	2		8					
Тема 3. Організація наукового дослідження Сутність та основні етапи організації досліджень.	12	2	2		8					
Тема 4. Інформаційне забезпечення наукових досліджень Поняття, терміни та роль інформації в проведенні наукових досліджень. Види та галузі інформації.	12	2	2		8					
Тема 5. Кандидатська, докторська дисертації: написання, оформлення, захист	12	2	2		8					
Тема 6. Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження. Міждисциплінарні підходи та методи наукових досліджень. Основні вимоги нормативних документів до оформлення та порядку захисту дисертаційних досліджень.	32	6	6		20					
Усього годин	90	16	14	-	60					

*) Передбачається проведення практичних занять у комп'ютерному класі з використанням ПЕОМ

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Традиції й новацій в науці	2	
2	Загальнонауковий рівень методології	2	
3	Рівень спеціальних методів наукових досліджень	2	
4	Міждисциплінарні підходи та методи наукових досліджень	2	
5	Наукові публікації: поняття, вимоги, методика підготовки»	2	
6	Специфіка і структура наукового тексту. Основні вимоги до наукового тексту	2	
7	Вимоги нормативних документів до порядку позбавлення наукових ступенів. Подання апеляцій.	2	
	Усього годин	14	

8.

Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом

9. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань студентів здійснюється відповідно до Положення про організацію та проведення поточного і семестрового контролю результатів навчання студентів Луганського національного аграрного університету.

11. Форми поточного та підсумкового контролю і засоби діагностики результатів навчання

11.1. Поточний контроль може проводитися у вигляді опитування, тестування або виконання відповідних завдань.

11.2. Підсумковий контроль проводиться у вигляді заліку у 1-му семестрі.

11.3. Засобами діагностики результатів навчання є стандартизовані тести або презентації аспірантів результатів виконаних завдань.

11.4. Розподіл балів, які отримують аспіранти

Поточний контроль						Семес- тровий контроль	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
10	10	10	10	10	10	40	100

T1, T2 ... T6 – теми навчальної дисципліни.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Навчальна дисципліна передбачає використання програмного забезпечення: *on-line: Microsoft Office 365, Moodle (GNU загальна суспільна ліцензія).*

13. Допоміжна література

1. Про вищу освіту : закон України // Відомості Верховної Ради. — 2014. — № 37-38. — ст. 2004.
2. Про наукову і науково-технічну діяльність : закон України // Відомості Верховної Ради. — 2016. — № 3. — ст. 25.
3. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки : закон України від 9 верес. 2010 р. № 2519 // Відом. Верховної Ради України. — 2011. — № 4. — Ст. 23.
4. Питання навчання студентів та аспірантів, стажування наукових і науково-педагогічних працівників у провідних вищих навчальних закладах та наукових установах за кордоном : постанова Кабінету Міністрів України від 13 квіт. 2011 р. № 411 (із змінами і доповненнями). — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/411-2011>. — Назва з екрана.
5. Положення про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів [Електронний ресурс] : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 1 берез. 1999 р. № 309 (із змінами, останні з яких внесено Постановою КМ України від 12 верес. 2011 р. № 955). — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/309-99-п>. — Назва з екрана.
6. Положення про спеціалізовану вчену раду : затв. наказом МОН України від 14.09.2011 № 1059 // Бюлетень ВАК. — 2011. — №11. — С. 11-20.
7. Порядок присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання

старшого наукового співробітника : постанова Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 // Атестаційний вісник М- ва освіти і науки України. — 2013. — № 7. — С. 4-12.

8. Про затвердження Переліку наукових спеціальностей : наказ Мін-ва освіти і науки, молоді та спорту України від 14 верес. 2011 р. № 1057 // Офіц. вісн. України. — 2011. — № 78. — Ст. 2893.

9. Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук : наказ М-ва освіти і науки, молоді та спорту від 17 жовт. 2012 р. № 1112 // Атестаційний вісник Мін-ва освіти і науки України. — 2012. — № 12. — С. 42-44.

10. Вимоги до оформлення дисертацій та авторефератів дисертацій // Бюлетень Вищої атестац. комісії України. — 2011. — № 9/10. — С. 2-10.

11. Переліки та форми документів, які використовуються при атестації наукових та науково- педагогічних працівників // Бюлетень Вищої атестац. комісії України. — 2011. — № 11. — С. 1115.

12. ДСТУ-ГОСТ 7.1-2006. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила. — Чинний 2006-11-10 ; Взамін ГОСТ 7.1-84 [та ін.]. — К., 2007. — 47 с. — (Нац. стандарт України).

13. ДСТУ 3008-95 Документація. Звіти у сфері науки і техніки: Структура і правила оформлення. — Вид. офіц. — Введ. 23.02.95. — К., 1995. — 38 с.

14. Волкова Е.С. Методы научных исследований в ветеринарии /Е.С. Волкова, В.Н. Байтматов. — М.: Колос С. — 2010. — 183 с.

15. Горальский Л.П. Основы гистологической техники и морфофункциональные методы исследований у нормы та при патології. Навчальний посібник /Л.П. Горальский, В.Т. Хомич, О.І. Кононський — Житомир: "Полісся", 2011. — 288 с.

16. Доклінічні дослідження ветеринарних лікарських засобів /І.Я.Коцюмбас, О.Г.Малик, І.П.Патерега та інші. — Під ред. І.Я. Коцюмбас. — Львів: Триада плюс, 2006. — 360 с.

17. Єріна А.М. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник. /А.М.Єріна, В.Б.Захожай, Д.Л.Єрін— Київ: Центр навчальної літератури, 2004. — 212 с.

18. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. — 7-ме вид., стер. — К. : Знання, 2011. — 310 с.

13.1. Інформаційні ресурси

1. Законодавство України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

2. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.

3. Діловодство [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.dilovy.org.ua>.

4. Радник [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://radnuk.info>.

5.Вища атестаційна комісія України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vak.org.ua>. 6.Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

7.Міністерство аграрної політики та продовольства України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://minagro.gov.ua>.